

Latweefchu Arwises.

Ar augstas Gewefchanas = Rummissiones sinna un nowehleschanu.

Nr. 42. Zettortdeenâ 16tâ Oktober 1824.

No P e h t e r b u r g e s.

No ta zella muhsu augsta Keisera un Zunga wehl sadfird, ka Tambow pilfata daschas teefas un skoblas Pats apmeklejis, un ka wakkara muischneeku ballwi arr apgohdinajis. Pensa Gubernementâ par saldateem leels munsteris tappe turrehts. Augsts Keisers bija ittin ar meeru un pawehleja ikkatram saldatam 2 rubb., 2 mahziniu gallas un 2 glahses brandwihna doht.

Muhsu ohsta pee Kronstadt taggad par pirmu reisi diwi fuggi, kas teefcham no Egyptes nahze, atbraukufchi, abbi irr sweedru fuggi.

(No Rihges awisefhm.)

No P e r n a w a s.

Muhsu pilfata aprinka skobles behrni us to irr saweenojuschees, ar sawu wezzaku sinna dahwanas doht teem nabbageem skobles behrneem par labbu, bet arri, fur ween warr, ar sawahm dahwanahm peepalihdseht pee swehtas Bihbeles ispaufeschanas un pee nabbagu laufschu muhsu preekschpilfata eepreezinaschanas. Prohti glahses eelikt, fur ar Lappatahm lohgi aisbahsti, leela fallu laika dascham nabbagam wesumu malkas schinkoht, jeb kahdu mahziniu swezzu u. t. j. pr. Lai Deews swehti to labbo skohlmeisteri, kas ne ween skohla labbas mahzibas dohd, bet arri pats darra; lai Deews swehti to gohdu, fo skobles behrni Winnam darra! — Woi tad naw teefa, fo Deewa wahrds fakka? „tohpeet ka tee behrni!“

(No Rihges awisefhm.)

No L e e p a j a s.

No Bewrar mehnescha lihds 22tru August pee mums 83 fuggi atbraukufchi, 16 no Norweges, 15 no England, 14 no Danfku semmes, 17 no Wahzsemmes. — 20 no scheem atwedde

filkus, 16 fahli, tee zitti daschadas prezses. — No muhsu ohstas atkal isgahjuschi 87 fuggi, prohti 18 ar fannepehm, 15 ar meeschem, 19 ar rubseem un meescheem, 2 ar ausahm, 5 ar limmu fehflu, tee zitti ar kohkeem, dehleem, darwu, 1 arri ar spalwahm.

(No Rihges awisefhm.)

Taggad Leepaja arri wahzu neddelas grahmata taps druffeta un 2 lappas par neddelu isballitas. Gadda gahjums scho neddelu grahmatu makfa 4 rubb. fudr. par gaddu.

Zelfch us keegelu zepli, jeb kristigas tizzibas spehks.

(Pirma isteiffchana.)

Zahs leelas baggatas semmes, fo taggad fauz: Turku walsts, peederreja papreeksch lihds ar to brihmim leelu galwas pilsehtu Konstantinopel Greekeru keiseram, kas lihds ar wissu sawu tautu kristigu tizzibu zeenija. Zaur daschadahm wainahm un ilgeem nemeera laikeem schi Greekeru walsts bij lohti wahja un masa palikkusi un tik dauds semmes tai atnemtass, ka tik ne ta pasaul leela pilsehta Konstantinopel weena patti wehl ar masu semmes aprinku Greekereem atlikke. Dauds swefchas tautas, bet galla pahr wisseem neganti Turki bij wissas Greekeru semmes jau aprihjuschi. Par to arri tas Turku Keisers (jeb Leel Sultan, ka paschi Turki sawa walloda fakka) Maomet tas ohtrats, kas wisseem sinname lohti bahrgs, drohsch un laimigs karrotais bijis, gibbeja scho leelu zeetu galwas pilsehtu arri wehl atnemt un ta Greekeru walstai gluschi gallu darriht. Ar 300,000 karru wihreem, no kurreem, ka fakka, leela pufse kristiti laudis bijusi, winsch nahze to pilsehtu aplenzehht un speest; ar neieskaitameem leeleem gabbaleem, starp

Furreem zitti itt brihnum un warren leeli bijufchi, un ar 400 fuggeem no juhra's puffes winsch to brihdinaja, mehrdeja un mohzija deen un nakti un fashahwe winau, schnahgdams no dufmahm. Al! kà drebbeja eefsch pilsehta Greekeru walbineeks, prohti keisers Konstantinsch, wiffadi gruhdas deenas un baddu zeesdams ar farweem lautineem, kas par nelaini wehl ne bij weenâ prahâ, un eefahkumâ neds paschi gribbeja muddigi eet us kaufchanu, neds arri nau. s. famest us keisera parwehleschanu pehz farra wajajdsibahm. Ko winsch darrihs ar farweem 8000 birgereem prett tahdu Turku spehku? — Bet kad schee nu fahze farwâ lepnâ trakkumâ pahrleeku plohsitees un nabbagus laudis wiffadi neschehligi laut, ar ugguni un wiffadahm breefinahm un neisteizamahm mohkahn deldeht un nihzin isnihzinahht; tad fashutte arri pilsehtneeki, fahze zeeti kohpâ turretees, klauhija nu labprahht, un dewe, zil ween spehje. — Bet nu gan bija par wehlu. Zeem par leelu paligu tahdâs bailës un behdâs, laimejahs weenam swescham, bet lohti samannigam un drohscham farra wirsneekam no Italias semmes, no Genua pilsehtas, wahrâ Jahnis Justinian, teem 800 sirdigus un labbi ismahzitus saldatus peewest, un naktis laikâ, itt ar leelu gudribu Turkus peewihlis, ar teem pilsehtâ eelihst. Zaur to nehmahs Greekeri jo drohschu sirdi un turrejahs Turkeem nahwigi prettin; dachureis tee atstahje farvus muhrus, un gahje us lauku eenaidneekem prettin, no fahwe teem dauds laudis, tohs atspeesdami nohst no farwa pilsehta.

Nu palikke us weenu reisi itt flussi eefsch Turku lehgera, tà ka Greekeri jau zerreja: Turki buhschoht winnus atstahht, redsedami, ka ne warr tohs uswinneht, un tad pagallam aiseet. Bet kas to dewe! Peeâ zerriba peewihle tohs. Turki ne bij apnikufchi woi peekuffufchi; bet ar leelu zeetu gaweschanu pehz farwas tizzibas taifjahs to pilsehtu us reisi ar sturmi jeb ar waltu un warru nemt, un tapehz bij winnu lehgeris tik fluss, kà ismirris buhtu. Ta 29ta lappu mehnescha deena tanni 1453schâ gaddâ bij ta muhscham peemianama nelaimes deena, ko Sultan Maomet's II. bij nolizzis,

padarriht scho gruhthu warras un nahwes darbu. Ap pufsnakti preeksch scho affinaimu deenu rahdijahs pee debbes tahds farwads spohschums, kas likfahs redseht, itt kà gribbetohs us paschu pilsehtu nolaisfees. Us walleem stahweja wifsur dubbultas waktis. Schee, lihds ar wiffeem kas pilsehtâ bij, palikke zaur to itt preezigi un drohschi, scho parahdischanu pee debbes nemdamees few par labbur sismi, ka Deews teem buhschoht par paligu. Bet kad schis spohschums atkal augschup dewahs, un augsti pahr paschu pilsehtu peepeschi pasudde, tad Turkeem zehlahs sirds, un drohsch prahts teem augtin auge. „Allah *) runna us mums zaur scho sismi, ka scho pilsehtu gribb atstahht un muhsu rohkas doht. Kur farra rihti! nemsim, eefim, kaufim, dserfim kristigu lauschu affini! Allah pawehl, Allah irr lihds ar mums.“ Tâ kleeedami wiffas mallu mallâs kà trakti no tizzibas naida, zehlahs Turki, atstahje muddigi farvus telkus, wiss lehgeris bij kahjâs, un wiffi bij gattawi us kaufchanu. Wiffas bungas un tauri skanneja reisê, kameeli brehze, sirgi sweedse, wirsneeki kleeedse pawehledami, pats neisfkaitams lauschu pulks usgawileja bes mitteschanas Allah, Allahmini **) — un Turku trohksnis lihdsinajahs juhra's wilneem, kad ruhsdamas dausahs un kauz no breefmiga wehja. Greekeri pilsehtâ dsirdeja scho trohksni, un tik ko faule lehze, tee arri redseja wiffu Turku spehku nahkam kà duhmi. Woi drebbehs nabbadsini? It; bet ko dohma, itt drohschi tappufchi zaur to brihnuma spohschumu, tee atstahje farvus muhrus un wallus, padewahs farwan muhlam Justinianam, kas tohs wedde eenaidneekam teescham prettin, to sagaididams us plazzi. „Woi uswinnesim, woi mirsim,“ tà dohmadami, tee stahweja itt beesim un zeeti klahht weens ohtram, un fahwahs tik sirdigi, ka pirmi Turku pulki ne neeku ne spehje, bet teem mirroni gubbahm pee semmes gulleja. Tâ tee fahwahs dauds stundas, un ne weens ne ohtrs wirstrohku dabbuja. — Dauds weetahm Turki kluâ atspeesti no Greekereem un

*) Tas irr Turku wallodâ: Deews.
**) Tas irr: Deews irr ar mums.

teem kritte leels pulks lauschu. Jau Greekeri
jo drohschi palikuschu zerreja wissu labbu, un
pats Keel-Sultans jau sahze schaubitees prahta,
fa ne warreschoht eespeht scho pilsehtu dabbuht.
(Turplikam wairaf.)

Teefas fluddinafchanaas.

Kad tee saldati Andrei Uhdam un Frix Janne no
Rihges aisebhufschu, tad ta Kursemmes Gubernem-
menta waldischana itt wissahm pullizes teefahm
pilsatds un us semmehm pawehl, pehz scheem behg-
leem meklegt un eeksch 4trahm neddelahm par to
fawus rapportus atsubiht.

Kad to no 3fcha Oktober 1822 pee Talsenes aprinka
teefas buhdamas brihwestibas mekleschanas leetu
tahs meitas Sophie Ulrich, kas lunga muischâ
Cassmakê Kursemmê dšimnusi, un tai palkawnika
gaspaschaj no Fürstenberg no sawa brabla Ernst
Friedrich Sas irr schinkota, lihds schim ne warreja
us preekschu west, tapehz ka nedf ta brihwestibas
mekletaja pee schihs aprinka teefas peeteifusi, nedf
arri teefai sinams, kur schi meita taggad miht, tad
no tahs isteiktas aprinka teefas ta peeminnetta brih-
westibas mekletaja Sophie Ulrich scheitan tohp pa-
mahzita, lai eeksch 2 mehnescheem, prohti wiss-
wehlaki lihds 19to November schi gadda, ar peeckah-
jamu pahrsahwetaju preeksch schihs aprinka teefas
atnahk un sawu brihwestibas mekleschanas leetu, ka
peeckahjahs, us preekschu wedd; ja to ne darrihs,
tad lai sagaida, kad pehz aigahjuscha termina
winnaas brihwestibas mekleschanas leeta no teefas
reestera taps isbschta. Talsenes aprinka teefâ,
19tâ September 1824. 3.

(S. W.) Kârl no Zircks, meera teefas kungê.
(Nr. 513.) Siftehrs W. Uttelmeyer.

Us pawehleschamu tahs Keiserifkas Majesteet,
ta Patwalbineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no leelas Platohnes pagasta teefas wissi par-
radu deweji, kam kahdas taisnas prassischanas no
ta leelas Platohnes fainneeka Bredu Zahna, par
kurra mantu konkurse spreesta, usazinati, lai wiss-
wehlaki lihds 21mu Oktober mehnescha deenu ar
fawahm prassischannahm un flaidrahm parahdischa-
nahm scheit atnahktu un tad to tablako pehz preeksch-
raksteem to likkumu nogaiditu.

Zslaisis ar leelas Platohnes pagasta teefas ap-
palschpraktu un peespeeschamu ta teefas sehgeta
22trâ August 1824.

(S. W.) Spehl, pagasta wezzakais.
(Nr. 16.) J. Zurkiewicz, pagasta teefas farihweris.

Us pawehleschamu tahs Keiserifkas Majesteet,
ta Patwalbineeka wissas Kreemu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Rohkaischu pagasta teefas wissi parradu der
weji ta lihdschinniga fainneeka Jaunsemju Krista,
par kurra mantu dehl truhfamu inventariumu un
zittu parradu zaur schihs deenas spreedumu konkur-
sis nolikts, aizinati, pee saudeschanas sawas teefas
lihds 29to November f. g., kas par to isflehsamu
terminu nolikts, ka wehlehts, pee schihs teefas ar
fawahm prassischannahm un winnu peerahdischannahm
peeteiktes. To buhs wehrâ nemt! —

Rohkaischds 17tâ September 1824. 2
(S. W.) Lambju Jannis, pagasta wezzakais.
(Nr. 40.) V. J. Berg, pagasta teefas farihweris.

Wissi parradu deweji ta Jaunsaules muischas
fainneeka Kreine Mikkel, kas pats gribbedams sa-
was mahjas nodohd, tohp scheitan no Wezzsaules
pagasta teefas aizinati, lai ar fawahm taisnahm
prassischannahm 31mâ Oktober mehnescha deenâ schi
gadda Wezzsaules muischâ atnahk. Wezzsaules pa-
gasta-teefâ 19tâ September 1824. 2

(S. W.) U. Kundschen, pagasta wezzakais.
(Nr. 158.) J. Rouffet, pagasta teefas farihweris.

Pee Luffumes pilsteefas neustizami zilweki ar
scheem sirgeem irr nodohiti: Gaischi behra kehwe,
5 gaddu wezza; scheklis, 8 gaddu wezs; diwi bruh-
ni sirgi, weens kahbus 12, ohtrs 3 gaddu wezs;
tad tee, kam schee sirgi peederr, tohp usazinati,
lai eeksch 4trahm neddelahm peeteizahs, ja ne, tad
uhtruppê us frohna rehfinumu taps pahrdohiti. Luf-
fumê 27tâ September 1824.

No Laukesses pagasta teefas tohp sinnamu dar-
rihts, ka tanni 18tâ September deenâ f. g. us
Laukesses laukeem weens sirgs, bruhns no spal-
wahm, ar nogreestu labbaju auzi, 7 lihds 8 gaddu
wezs un widdischkis no auguma, atrasts tappis;
lai tas, kam peederr, ar taisnahm parahdischannahm,
feschu neddelu starpâ, pee Laukesses pagasta teefas
peeteizahs un pehz usturra un zittu maksu atlihdsi-
naschamu to peettim nemt.

Laukessê, 6tâ Oktober 1824.
Augustin Garlay, pagasta wezzakais;
(Nr. 13.) A. Jaergermann, pagasta teefas farih-
weris.

Jaun-Lestenes mohdere us to zellu us leelu Behrsi
maisi atraddusi, kurra bij eekschâ 2 sissas lauschu

paltrakki un weeni pellaki swahrki. Schihß leetas pee Lestenes pagasta teefas ier nodohtas, un lai tas, lam peederr, eeksch 4trahm neddelahm pee Lestenes pagasta teefas peeteizahs, ja ne, tad taps uhruppé pahrdohsas. Lestene, 1mä Oktober 1824. 2

Us teefas pawehlescham,
Friedrich Wagner, pagasta teefas ffrihweris.

Kad pee Wergahles un Beebes pagasta teefas weens 12 lihds 13 gaddu wezs behrs sirgs ar masu baltu bleffi, kas us gannekli atrasts, nodohts tappis. Tad tohp schein sinnamu darrihts, lai tas, lam tas suddis buhtu, lihds 31mu Oktober schi gadda pee peeminmetas teefas rastohs, fur pehz taisnahm apleezinatschannahm un atlihdsinatahm isdohschannahm to paschu atdabbuht warrehs, pehz pagahjuscha, wirfu peerahdita laika tas patß sirgs tai pagasta lahdei par labbu uhrupá pahrdohst taps.

Wergahle, 20tä September 1824. I

Bruer Janne, pagasta teefas wezzakais.

J. F. Schrey, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubdinatschanaß.

26tä August deenâ f. g. weens puiffs, ar wahrdu Sander, no leelas Behrses Kullu mahjahm, kas

Lahdu laifu papreeksch biwi lahdes bij uslauffjis, un lahdas drahnas nosafdis, irr aisbehdsia. Winsch irr 22 gaddu wezs un widdischkis no auguma un bes tam wiswairak zaur to pasihstams, ka winsch itt fa tschiggans isstatahs. Kas scho puifi us leelas Behrses muischas walbischanu nodohts, jeb taisnu sinnu no tam parahdihs, peenahkamu pateizibu par to dabhuß.

Leelas Behrses, tai 9tä Oktober 1824.

La muischas walbischana.

Labbas ahbolinu sehklas, 2 Rubb. fubr. pohda, un lehzes pehz lohpu ehdinatschanaß (Wicken) 1 Rubb. 50 Kap. fubr. puhra, Lestenes basuizkungu muischâ irr dabujamas. I

Us to zettu no Rihges us Zelgawu pee Lihrel frohga weena bruhna fehwe, 6 gaddu wezza, ar wisseem ratteem, lam apfalki rittini, irr tappusi atrasta. Kas taisni parahdihs, ka tas winna fehwe irr, lai pehz atlihdsinatschannu par tahm maksahm un par to fakerschannu, Strines muischâ, Aluzes firspelh, to prettim nem. 3

Naudas, Labbibas un Prezzu tirguß us plazzi. Rihgê tanni 13tä Oktober 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 77 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . tappe maksahst ar	1	—
5 — Papihru naudas . . . —	1	32	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jauns Dahlberis . . . —	—	—	1 — — flittakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu . . . tappe maksahst ar	—	70	1 — tabaka . . . — —	—	75
1 — kweeschu . . . — —	1	10	1 — dselles . . . — —	—	75
1 — meeschu . . . — —	—	60	1 — sweesta . . . — —	1	70
1 — meeschu = putrainu — —	1	—	1 muzzâ filku, preefschu muzzâ — —	6	75
1 — ausu . . . — —	—	45	1 — — wihschnu muzzâ — —	7	—
1 — kweeschu = miltu . . . — —	1	60	1 — sarkanas sahlß . . . — —	6	75
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	30	1 — rupjas leddainas sahlß — —	6	25
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	75	1 — rupjas baltas sahlß — —	4	75
1 — firnu . . . — —	—	80	1 — smalkas sahlß . . . — —	4	50
1 — linnu = sehklas . . . — —	2	—	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un Barra-nauda stahw ar papihres naudû weenâ maksâ.		
1 — kannepu = sehklas . . . — —	1	15			
1 — kimmeau . . . — —	2	50			

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostsee-provinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 450.